

MUSEOVIRASTO
PL 913
00101 HELSINKI
p. (09) 40 501
www.nba.fi

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

- lomake arkeologisen kohteen tarkastamiseen (ks. täyttöohje lopussa)

1. PERUSTIEDOT

Kunta: PYHTÄÄ	Muinaisjäännösrekisteritunnus:		
Nimi: Hietämäki 2, alakohde	Ajoitus: historiallinen aika		
Kohteen tyyppi: työ- ja valmistuspaikat	Tyypin tarkenne: tervahaudat		
Kohteen laajuus: halkaisija 14 m	Lukumäärä: 1		
Laajuuden arviointiperuste: maanpäälliset rakenteet.			
Laji (ruksaa laji, ks. tarvittaessa lajin selitys täyttöohjeen kohdasta 1):			
<i>ruksi:</i> ☒	kiinteä muinaisjäännös mahdollinen muinaisjäännös muu kulttuuriperintökohde löytöpaikka luonnonmuodostuma muu kohde		
Suunta ja etäisyys kirkosta: kohde sijaitsee 10,3 km Pyhtään kirkolta suuntaan NE.			
Sijaintikuvaus: Kohde sijaitsee Siltakylä-Muhniemi -yhdystiestä (3562) pohjoiseen haarautuvan ja ojitetulle peltoalueelle vievän hiekkatien päässä. Tervahaudan etäisyys yhdystiestä on 270 m.			
Sijaintikoordinaatit: (ETRS-TM35FIN)	N: 6713003	E: 482678	Korkeus m mpy: 17,5-20
Koordinaattien tarkenne: keskikoordinaatti (\pm 3 m).			
Peruskartta: 3024 07 PERNOO			
Rekisterikylä (jos tarpeen): Itämyllykylä		Kiinteistötunnus (jos tarpeen): 624-405-2-97	
Tarkastaja: Marita Kykyri		Tarkastusaika: 7.6.2017	

2. TAUSTATIEDOT

Aiemmat tiedot: ei aiempia tietoja.
Aiemmat löydöt: ei aiempia löytöjä.
Tarkastuslöydöt: ei löytöjä.
Tarkastusolosuhteet: hyvät.

Liitteet: Karttaliite sekä kaksi kuvaliitettä, joissa neljä kuvaa kohteesta.
Muuta: Oppaana tarkastuskäynnillä toimi harrastaja-arkeologi Rune Nygård.

3. TARKASTUSHAVAINNOT

Tarkastuksen syy: Rune Nygårdin ilmoitus kohteesta.
Ympäristö ja maasto: Kohde sijaitsee Siltakylä-Muhniemi -yhdystiestä (3562) pohjoiseen haarautuvan ja ojitetulle peltoaluelle vievän hiekkatien N-päässä. Tervahauta on tehty Valkmusan kansallispuistoon kuuluvien Munasuon ja Kananiemensuon väliselle harjualueelle hiekkapohjalle. Alueella kasvaa sekametsää: mäntyä, pihlajaa ja haapaa sekä haudan valleilla ja keskustassa myös nuorta kuusta sekä koivua. Aluskasvillisuus muodostuu heinästä, saniaisesta, kielosta, juolukasta ja oravanmarjasta. Tervahaudan alue oli puuston ja aluskasvillisuuden pahoin peittämä, mikä vaikeutti havaintojen tekoa.
Arkeologisen kohteen tarkempi kuvaus ja rajaus: Tervahauta oli pohja-alaltaan pyöreä ja sitä kiersi 2-2,5 m:n levyinen valli, jonka korkeus oli metristä lähes kahteen metriin. Keskeltä hautaa oli 2 m:n syvyinen, ø:aan 5 m:n kokoinen kuoppa ja vaikutti siltä, että paikalta oli kaivettu ja siirretty pois maamassoja. Erillistä halssin paikkaa ei tervahaudassa ollut havaittavissa, mutta se on mitä todennäköisimmin sijainnut haudan W-sivustalla.
Muuta tietoa: Välittömästi tervahaudan N-puolella sijaitsee toinen tervahauta, Pyhtää Hietämäki 2, joka tarkastettiin Kymenlaakson museon toimesta samassa yhteydessä (7.6.2017) kuin kyseessä oleva kohdekin. Tarkastetun tervahaudan W-puolella alkaa ojitettu peltoalue, jonka tasolle on kahden metrin pudotus.

4. SUOJELUTIEDOT

Kunto: Tervahautaan on jossain vaiheessa kajottu ja sen alueelta on viety pois maa-ainesta.
Hoidon tarve: Kohteen päällä kasvavat puut tulisi poistaa.
Ehdotus suoja-alueeksi (mielellään kartalla rajauksena esitettynä): -
Tiedossa olevat maankäyttöhankkeet: ei ole tiedossa.
Muut säilymiseen vaikuttavat asiat: -
Kohteesta käytettävissä olevan tiedon määrä ja laatu (jos tarpeen): -

5. MUUTA

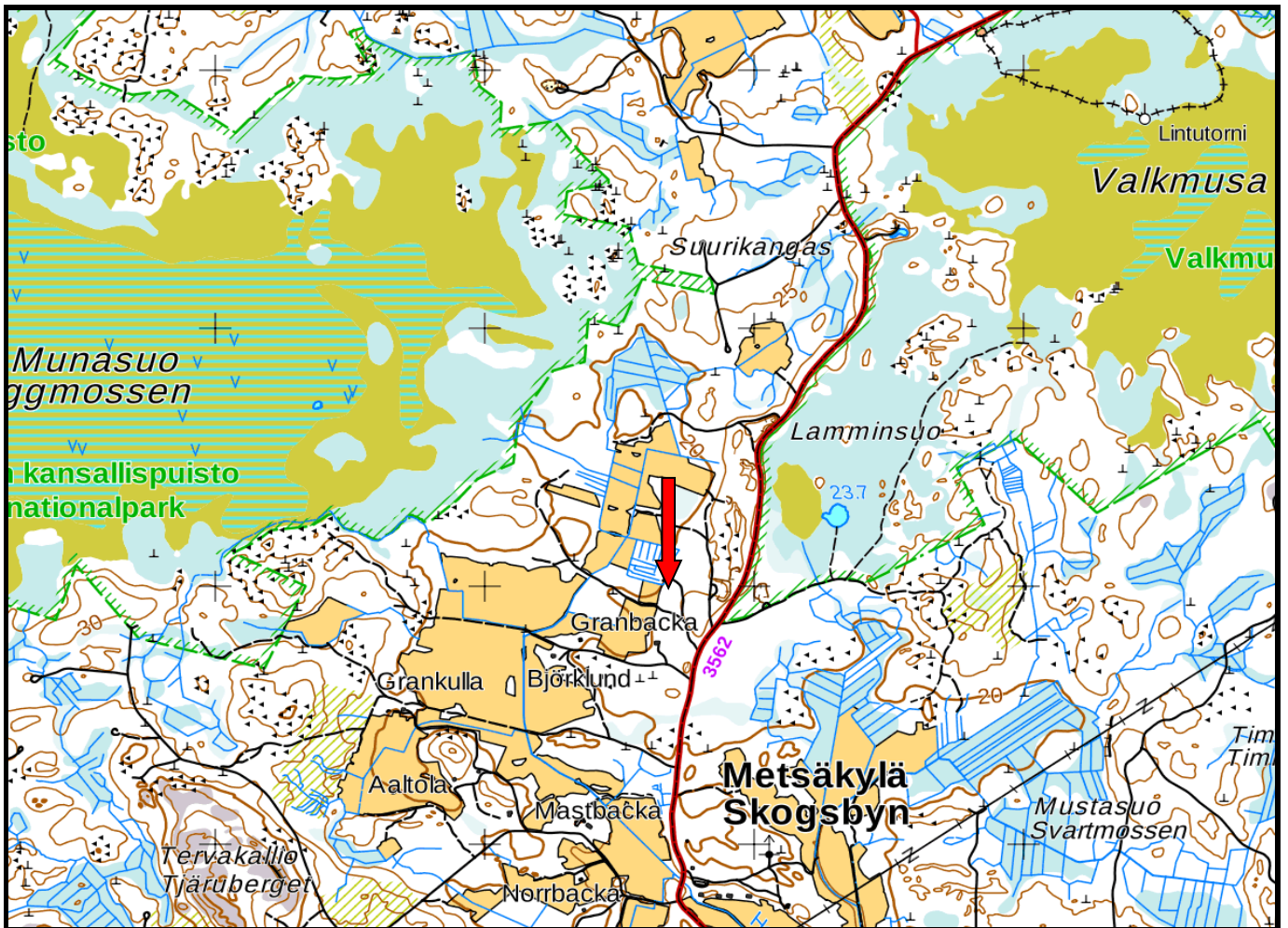
Tarkastajan yhteystiedot: Marita Kykyri, Kymenlaakson museo, Tornatorintie 99B, 48100 Kotka. Gsm 040-7162322.
Muut tiedot: -
Lähilöydöt: Kohteen NE-puolella, samalla harjualueella 0,6 km:n etäisyydellä tarkastetusta kohteesta sijaitsee Pyhtään Mossamalmenin kivikautinen asuinpaikka (1000007165) ja 70 m:n päässä kohteesta etelään Pyhtään Hietämäen löytöpaikka (1000026827).
Opas kohteelle (nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin tarkastaja): Rune Nygård.

6. PÄIVÄYS JA KERTOMUKSEN LAATIJAN ALLEKIRJOITUS

Päiväys: Kotka 6.9.2017

Allekirjoitus:

Marita Kykyri

Kartta 1: Kohteen sijainti punaisen nuolen kärjen kohdalla. Karttapohja: Maanmittaushallituksen paikkatietokannasta. <https://www.paikkatietoikkuna.fi>

Kuva 1: Tervahaudan umpeen kasvanutta keskustaa suunnasta W. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 2: Tervahaudan kaivettua S-sivustaa. W. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 3: Tervahauta suunnasta S. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 4: Tervahaudan E-puolista maastoa. NW. Kuva: KyM/M. Kykyri.

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUSLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

- täyttöohje Museoviraston arkeologisen kohteen tarkastuslomakkeeseen

Lomake on tarkoitettu avuksi arkeologisen kohteen maastotarkastuksessa tehtyjen havaintojen raportoimiseen ja se on word-muotoinen. Kenttiin voi kirjoittaa tietoa niin paljon, kuin on tarpeen. Sähköiset kartat, koordinaattitaulukot ja valokuvat voi liittää lomakkeen loppuun suoraan sähköisiksi liitteiksi. Liitteitä voi lisätä haluamansa määrän esimerkiksi sivunvaihto-työkälulla.

Kohta 1. Perustiedot

- lomakkeeseen täytetään kohteeseen liittyvät sijaintitiedot (kunta, koordinaatit, peruskartta, sijainti suhteessa kirkkoon ja yleinen sijaintikuvaus)
- lomakkeeseen täytetään kohdetta luonnehtivat tiedot (nimi tai ehdotus nimestä, ajoitus, kohteen tyyppi ja tyypin tarkenne muinaisjäänösrekisterin asiasanojen mukaan, lukumäärä (kpl) ja Museoviraston muinaisjäänösrekisterin tunnus, jos kohteella on sellainen)
- lomakkeeseen kirjataan arvio kohteen laajuudesta ja perustelu sille
- lomakkeeseen täytetään kohteen laji tarkastushavaintojen perusteella (ks. enemmän Museoviraston laatima Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohje 2014, sivut31-32, <http://www.nba.fi/fi/File/2210/laatuohje.pdf>):
 - *kiinteä muinaisjäänös* on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kohde, jonka täsmällinen maantieteellinen sijainti on osoitetavissa.
 - *mahdollinen muinaisjäänös* on kohde, jota ei ole voitu maastossa tarkastuksen yhteydessä tunnistaa tai paikantaa luotettavasti. Kohteen luonteen selvittäminen muinaisjäänöksenä edellyttää esimerkiksi tarkempia arkeologisia selvityksiä kuin tarkastuksen yhteydessä on ollut mahdollista tehdä.
 - *muu kulttuuriperintökohde* on kohde, jota ei voi todeta muinaismuistolain tarkoittamaksi muinaisjäänökseksi. Yleisimpiä kulttuuri-perintökohteita ovat käytössä pysyneet historialliset kylänpaikat ja tiet, toisen maailman sodan aikaiset sotahistorialliset kohteet ja alle 100 vuotta nuoremmat hylät. Ensimmäiseen maailmansotaan liittyvät kohteet ovat yleensä kiinteitä muinaisjäänöksiä.
 - *löytöpaikka* on irtaimen muinaisesineen löytöpaikka tai -alue, johon liittyy jonkinlainen paikkatieto. Löydöllä ei ole yhteyttä kiinteään muinaisjäänökseen tai sitä ei voida osoittaa. Ilman arkeologista kontekstia olevaa löytöä kutsutaan *irtolöydöksi*.
 - *luonnonmuodostuma* on luonnon synnyttämä tai muovaama kohde, jota voidaan esimerkiksi luulla ihmisen tekemäksi tai jota ihmisen on voinut muokata. Tällaisia ovat esimerkiksi muinaiset rantamuodostumat (pirunpellot, rantapalteet) ja luolat.
 - *muu kohde* on esimerkiksi tuhoutunut/tutkittu muinaisjäänös, kätkölytö tms. kohde
- lomakkeeseen täytetään tiedot rekisterikylästä ja kiinteistötunnuksesta, jos tarpeen
- huom: rauhoitusluokkaa ei edellytetä enää määriteltäväksi.

Kohta 2. Taustatiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista aiemmista tiedoista ja löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tehdyistä löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastusolosuhteista ja niiden vaikutuksesta havaintoihin
- lomakkeeseen täytetään tieto tarkastuksen liitteistä (karttaliitteet, kuvaliitteet, koordinaattitietolistat ym.).

Kohta 3. Tarkastushavainnot

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen syystä ja siihen liittyvistä asioista
- lomakkeeseen kuvataan kohteen ympäristö ja maasto
- lomakkeeseen kuvataan tarkastettu kohde ja rajaus.

Kohta 4. Suojelutiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot kohteen kuntoa koskien ja hoidon tai korjaamisen tarvetta koskevat havainnot
- lomakkeeseen laitetaan ehdotus suoja-alueeksi ja sen perustelut. Ehdotus esitetään mielellään myös kartalle rajattuna.
- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista maankäyttöhankkeista ja/tai muista säilymiseen vaikuttavista olennaisista asioista (luonnon aiheuttama eroosio tms.)
- lomakkeeseen laitetaan haluttaessa arvio kohteesta käytettävissä olevien tietojen luonteesta ja määrästä:
 - tietotaso 1 = kohteesta on riittävästi tietoa sen luonteen ja iän tarkemmaksi määrittelemiseksi
 - tietotaso 2 = kohteen luonteen ja iän määrittely edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä.

Kohta 5. Muuta

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastajan yhteystiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot lähilöydöistä ja mahdollisista muista tiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot henkilöstä, jota voi tarvittaessa toimia paikalla oppaana.

Kohta 6. Allekirjoitus

- lomake allekirjoitetaan ja päivätään.